

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_LH_1.SADA_09

- **Název klíčové aktivity:** I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti
- **Označení v TK:** EU-I/2A-LH-1.sada-č.09
- **Autor:** PaedDr. Ludmila Hulvová
- **Datum vytvoření:** září 2010
- **Název DUM:** Jan Amos Komenský
- **Vzdělávací oblast:** Jazyk a jazyková komunikace
- **Vyučovací předmět:** Český jazyk a literatura
- **Ročník:** 8.
- **Druh učebního materiálu:** prezentace - PowerPoint
- **Klíčová slova:** život, dílo a význam J. A. Komenského, Učitel národů, pedagog. zásady, alegorie
- **Anotace:** Osobnosti J. A. Komenského jsme věnovali větší časový prostor. Prezentace navazovala na úvodní motivační část, v níž jsme mj. četli úryvky z Labyrintu. Jednotlivé snímky je nutno doprovodit dalším komentářem, aby bylo vše srozumitelné (např. souvislost s třicetiletou válkou, slovo kšaft atd.). Závěrečné otázky sloužily žákům jako příprava k písemnému prověření znalostí.

Jan Amos Komenský

(1592-1670)

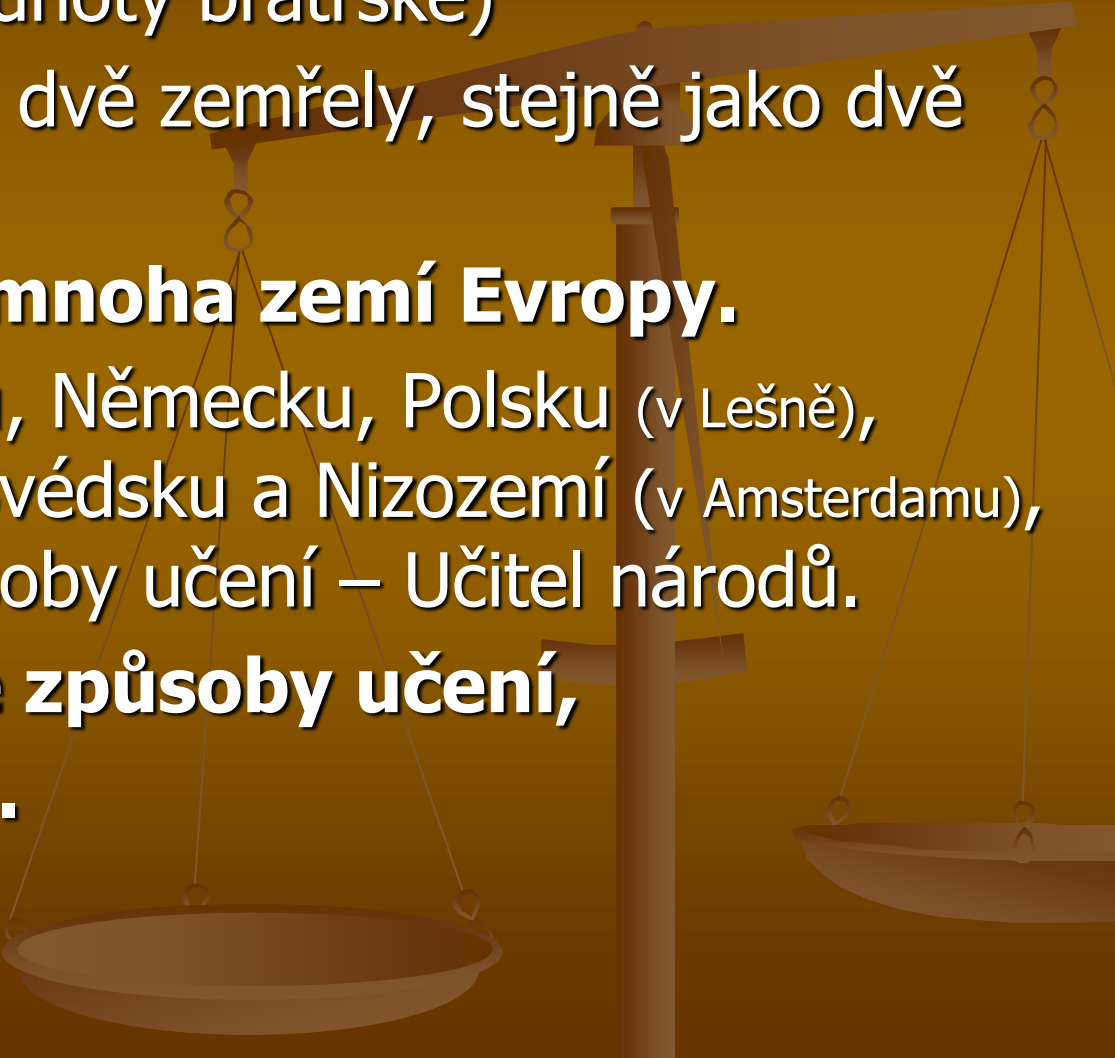
Zdroj obrázku: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komensk%C3%BD>

Ze života

J. A. Komenský

http://www.google.cz/search?num=10&hl=cs&site=img&hp&tbn=isch&source=hp&biw=1366&bih=673&q=komensk%C3%BD&oq=komensk%C3%BD&gs_l=img.3..0j0i24l9.4329.6307.0.11976.8.8.0.0.0.177.1026.1j7.8.0...0.0...1ac.1.6VUBQOXbquQ

- Žil s rodiči v Uherském Brodě.
- Ve 12 letech mu postupně zemřeli rodiče a dvě ze čtyř sester.
- Vystudoval bratrskou školu v Přerově, kde přijal jméno Amos, a univerzity v Německu (Herborn, Heidelberg).
- Stal se knězem, učitelem, filosofem a spisovatelem.

-
- **Byl členem Jednoty bratrské** (dílo Kšaft umírající matky Jednoty bratrské)
 - Měl tři manželky – dvě zemřely, stejně jako dvě jeho děti.
 - **Byl pozýván do mnoha zemí Evropy.**
Působil ve Fulneku, Německu, Polsku (v Lešně), v Uhrách, Anglii, Švédsku a Nizozemí (v Amsterdamu), kde učil nové způsoby učení – Učitel národů.
 - **Prosazoval nové způsoby učení, např. škola hrou.**

Musel nuceně opustit vlast - z náboženských důvodů - a nikdy se už nevrátil, což velmi těžce snášel.

Zemřel v holandském Amsterdamu, je ale pohřben v nedalekém Naardenu.

Pomník v Naardenu

http://www.google.cz/search?num=10&hl=cs&site=imghp&tbm=isch&source=hp&biw=1366&bih=673&q=komensk%C3%BD&oq=komensk%C3%BD&gs_l=img.3..0j0i24l9.4329.6307.0.11976.8.8.0.0.0.177.1026.1j7.8.0...0.0...1ac.1.6VUBQOXbquQ#hl=cs&site=imghp&tbm=isch&sa=1&q=pomn%C3%ADk+v+naardenu&oq=pomn%C3%ADk+v+naardenu&gs_l=img.3...12942.19516.2.20.972.10.10.0.0.0.122.816.9j1.10.0...0.0...1c.1.YdAmJizAkUY&fp=1&biw=1366&bih=673&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.&cad=b&sei=e1qRUNeyGabc4QT5uYGoCQ

Díla

- **Didactica magna**, česky **Velká didaktika**, je první z velkých spisů o pedagogice a školství.
- **Orbis pictus**, česky Svět v obrazech, v prvním vydání byly texty latinsky, německy, italsky a francouzsky, v učebnici je hodně ilustrací, aby zaujala děti.

Brána jazyků otevřená je učebnice latiny - formou krátkých průpovědek popisuje různé jevy a věci – přírodu, náboženská témata, lidské tělo, lidskou duši, řemesla, obydlí, společnost, vědy, chování.

V těchto průpovědkách je použita celá obvyklá slovní zásoba (asi osm tisíc slov) a gramatika latiny.

Význam J. A. Komenského

- Byl velkým myslitelem, filosofem, který chtěl přispět ke zlepšení světa (Vševýchova).
- Obohatil pedagogiku o moderní metody a zásady - platné dodnes!!!
- **Názornost** výuky, osobní zkušenost žáků
- **Spojení vzdělání s výchovou**
- **Přiměřenost** (množství i náročnost učiva) věku žáků
- **Trvalost** – zařazovat opakování
- **Soustavnost** a návaznost učiva (logické uspořádání)
- **Aktivita žáků** – samostatnost, praktické činnosti

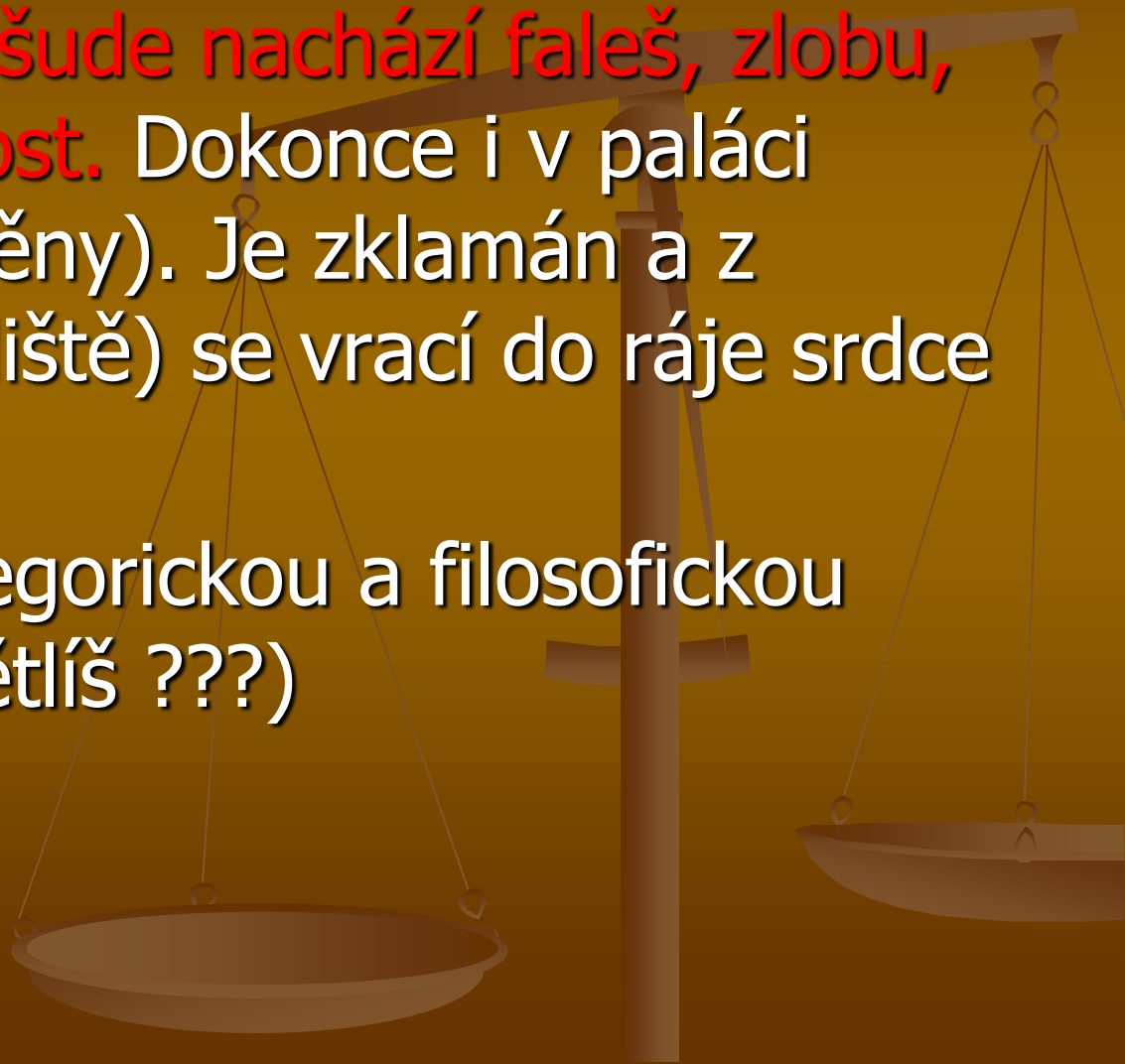
Zajímavosti

- Zavedl pojmy školní rok, prázdniny
- Chlapci a dívky měli být vyučováni společně
- Prosazoval cestování studentů za poznáním
- Nabádal rodiče, aby děti odmala vychovávali
- Zabýval se i zdravou výživou dětí
- Odmítal tělesné tresty – až na výjimky
- Rozlišoval žáky na
- bystré: dělají radost / líné / vzpurné
- s nedostatkem bystré mysli / + líné / +vzpurné

Labyrint světa a ráj srdce

- Mladý poutník nechce slepě přijmout svůj osud – přidělené povolání. Chce si ho vybrat sám poté, co pozná svět. Je mu to dovoleno, ale provázejí ho dva průvodci (Všezvěd Všudybud a Mámení), kteří mu poznání neulehčují, právě naopak. Nasadí mu brýle a uzdičku, aby pravý stav věcí nepoznal. Poutník to ale odhalí a dokáže se dívat pozorně.

- Prochází svět (velké město, v jednotlivých ulicích žijí lidé stejné profese), ale **všude nachází faleš, zlobu, závist a špatnost**. Dokonce i v paláci Fortuny (Štěstěny). Je zklamán a z labyrintu (bludiště) se vrací do ráje srdce – k Bohu.
- Toto dílo je alegorickou a filosofickou prózou. (Vysvětlíš ???)

Orbis pictus

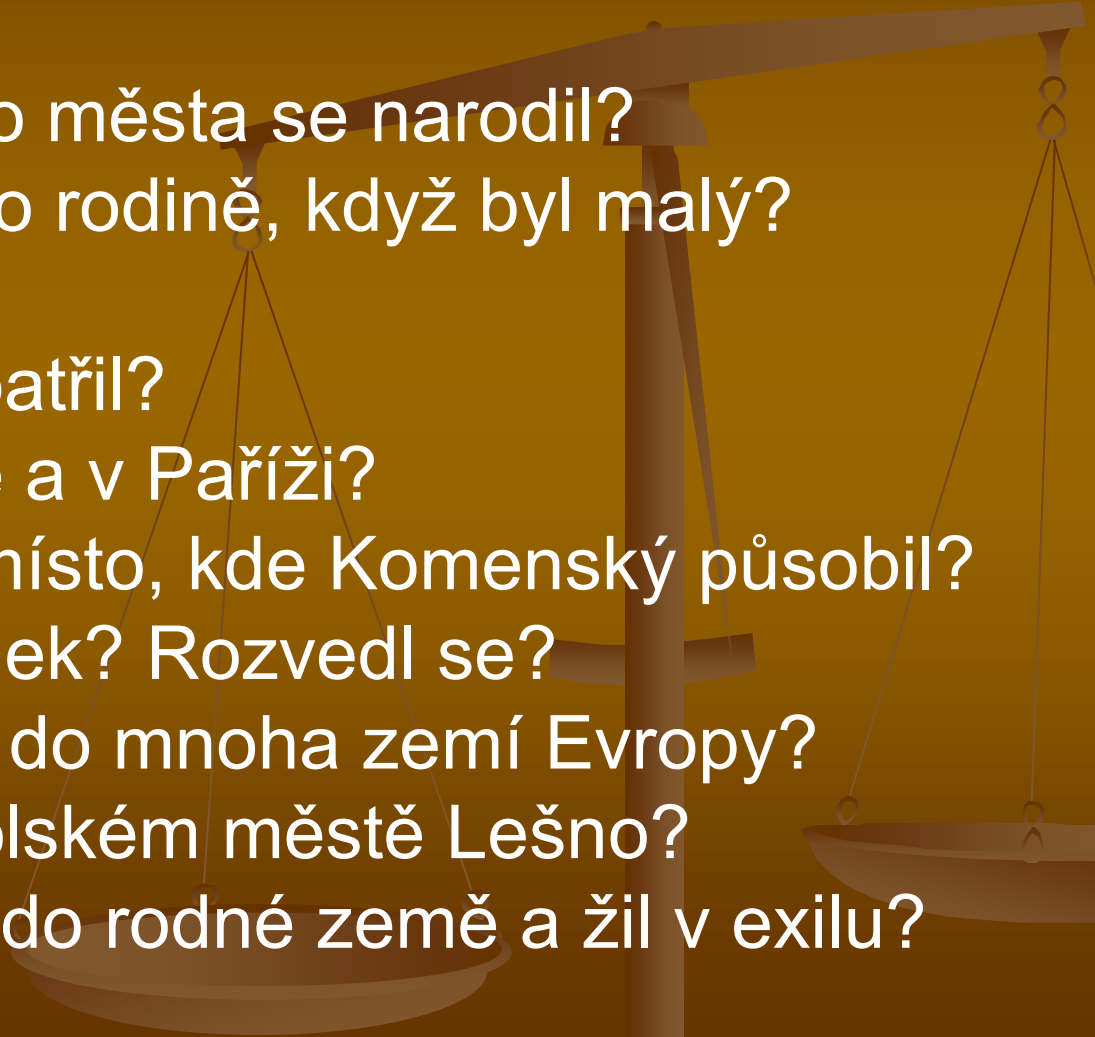
http://www.google.cz/search?num=10&hl=cs&site=imghp&tbm=isch&source=hp&biw=1366&bih=673&q=komensk%C3%BD&oq=komensk%C3%BD&gs_l=img.3..0j0i24l9.4329.6307.0.11976.8.8.0.0.0.0.177.1026.1j7.8.0...0.0...1ac.1.6VUBQOXbquQ#hl=cs&site=imghp&tbm=isch&sa=1&q=orbis+pictus&oq=orbis+pictus&gs_l=img.3...220234.231039.4.234546.28.24.0.0.0.5.219.2361.11j11j1.23.0...0.0...1c.1.Lp6_1HuiboxY&fp=1&biw=1366&bih=673&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.&cad=b&sei=l1uRUMqLEoSC4AT46IHodg

Labyrint světa a ráj srdce

http://www.google.cz/search?num=10&hl=cs&site=imghp&tbm=isch&source=hp&biw=1366&bih=673&q=komensk%C3%BD&oq=komensk%C3%BD&gs_l=img.3..0j0i24l9.4329.6307.0.11976.8.8.0.0.0.0.177.1026.1j7.8.0...0.0...1ac.1.6VUBQOXbquQ#hl=cs&site=imghp&tbm=isch&sa=1&q=labyrint+sv%C4%9Bta+a+r%C3%A1j+srđce&oq=labyrint+sv%C4%9Bta&gs_l=img.1.0.0j0i24l9.40680.47853.6.50462.25.14.0.7.7.2.180.1116.5j7.12.0...0.0...1c.1.d4aqsAwgBNA&fp=1&biw=1366&bih=673&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.&cad=b&sei=oFuUPG3C9TS4QS0g4CwAQ

Můj návrh: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Labyrint_světa.jpg

Jan Amos Komenský

1. Kdy se narodil?
 2. Dožil se 80 let?
 3. U kterého většího města se narodil?
 4. Co se stalo v jeho rodině, když byl malý?
 5. Do které církve patřil?
 6. Studoval v Praze a v Paříži?
 7. Kde je nejbližší místo, kde Komenský působil?
 8. Kolik měl manželek? Rozvedl se?
 9. Proč ho pozývali do mnoha zemí Evropy?
 10. Co se stalo v polském městě Lešno?
 11. Proč se nevrátil do rodné země a žil v exilu?
-

11. Proč se mu říká Učitel národů?

12. Co ho zaujalo víc než pedagogika ?

14. Co je to Didaktika magna?

15. Co je to Orbis pictus
nebo Brána jazyků otevřená?

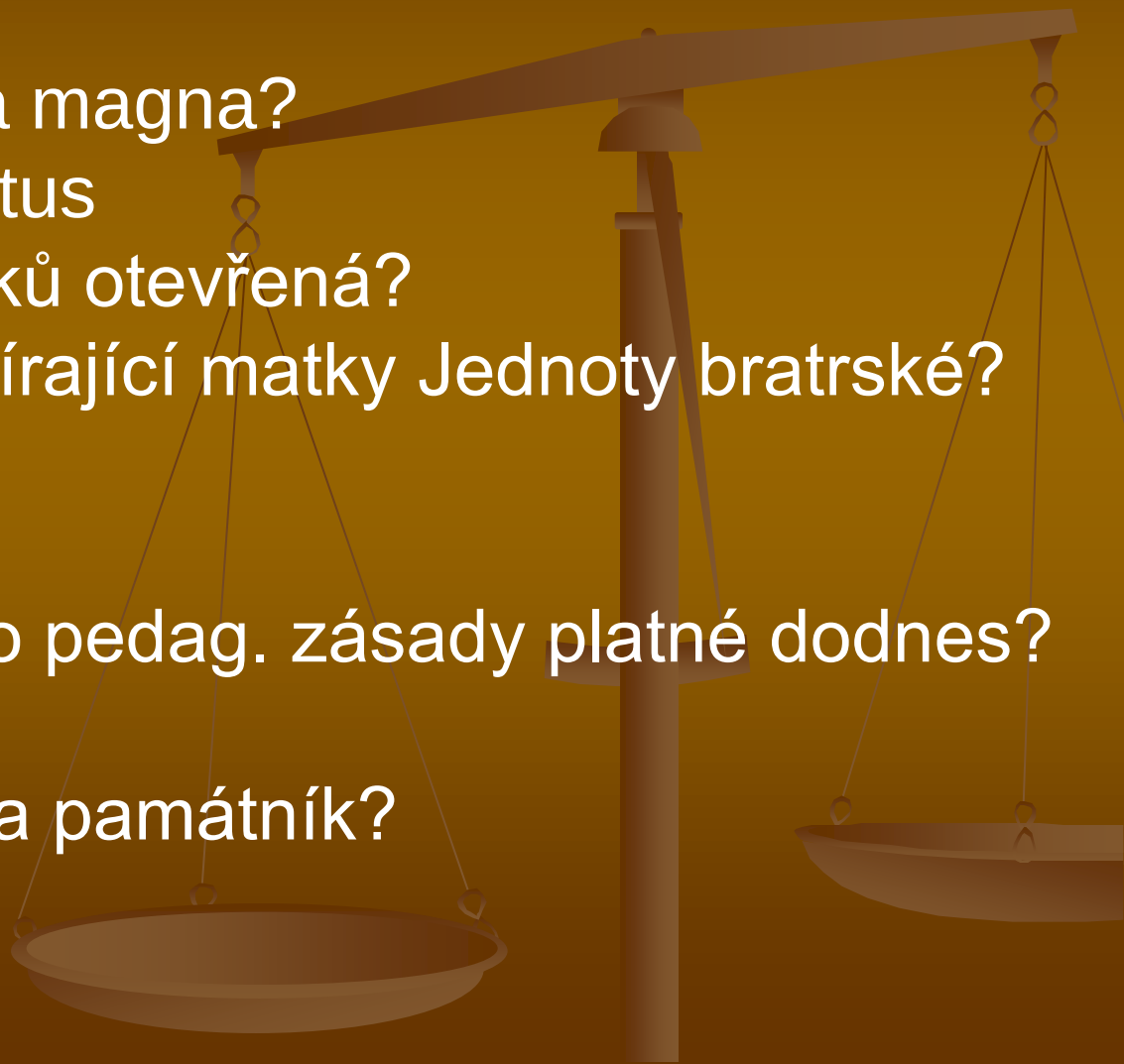
16. Co je to Kšaft umírající matky Jednoty bratrské?

17. Psal také poezii?

18. Znáš některé jeho pedag. zásady platné dodnes?

19. Kde zemřel?

20. Kde je jeho hrob a památník?

Zdroje:

cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komenský

www.spisovatele.cz/jan-amos-komensky

www.j-a-komensky.cz/

HRABÁK, Josef. *Průvodce po dějinách české literatury*. 3. vyd. Praha: Panorama, 1984.

Zdroje obrázků a hypertextových odkazů jsou uvedeny na jednotlivých snímcích.

Hypertextové odkazy byly vytvořeny k 30. září 2010.

